

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum, atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus, excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Primam, & Secundam Partem: Quibus, hac nostra editione ab innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Vicariatvs Cap. Sede Vacante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98587)

cedi ab Ordinario, sed requiri licentiam Sedis Apostolicæ. Ad secundum respondit, huiusmodi licentiam fuisse nullam, & propterea ei non esse deferendum, nec esse necessariam reuocationem, & hac nota, requiritur itaque priuilegium Papæ, vt in Regularibus.
Episcopus non potest dispensare cum monacho ad minores ordines, Bellamera in c. de gradibus 25. q. 8.

Finis tituli Praxis Episcoporum.

PRAxis VICARIATVS CAP. SEDE VACANTE.

RESOLVT. DVI.

An Vicarius cap. Sede vacante eandem habeat iurisdictionem, quam Vicarius Episcopi.

- 1 Capitulum Sede vacante, succedit in omnibus ijs, quæ ad Episcopalem iurisdictionem pertinent. *Amplia n. 2.*
- 3 Limitatur regula num. 4. 5. 6. 8. & 9.
- 7 Redditur ratio sextæ limitationis.

- 1 **P**ro huius quæstionis dilucidatione fit pro regula generali, Capitulum, Sede vacante, Ecclesiæ Cathedralis succedere in omnibus his, quæ Episcopalem iurisdictionem concernunt, cap. cum olim, vbi glof. & Doct. de maiorit. & obed. cap. vnic. eodem titul. lib. 6. de qua iurisdictione patet aperte in cap. illa, & in c. fin. ne sede vacante, cap. ad abolendam de heret. cap. si Episcopus, & cap. Ecclesiæ de suppl. negl. Præl. lib. 6. & in clem. statutum de elect. facit etiã text. in cap. cum nullus §. Episcopo, de temp. ord. in 6.
- 2 Vnde iurdictio præfati Vicarij dependet ab ipso capitulo, quod poterit illam limitare cum ipsa iurdictio resideat principaliter penes capitulum, & non transferatur in Vicarium, nisi exercitium illius tantum, vnde secundum Gutierrez can. quæst. c. 11. nu. 10. potest capitulum in creatione Vicarij aliqua sibi reseruare, & sequitur Addit. ad sum. Bullar. in verb. Capitulum sede vacante vers. quartò dubitatur.
- 2 Supra posita regula limitatur nonnullis modis, secundum Thef. fori ecclesiæ, cap. 10. n. 8.
- 4 Limitatur primò in delegationibus collationum, beneficiorum, dispensationum, absolutionum, monitorialium, & aliarum gratiarum Apostolicarum, quæ Sede vacante Episcopis, vel Vicariis vicinioribus committuntur, non autem Capitulis, seu Vicarijs Capitularibus.
- 5 Limitatur secundò in commissionibus causarum, quæ tantummodo Episcopis, seu eorum Vicarijs Generalibus, vel Iudicibus Synodalibus delegantur, cap. statutum de rescript. in 6. & Concil. Trident. cap. 10. de reformat. sess. 25. nam Sede Episcopali vacante, alijs Ordinarijs vicinioribus committuntur.
- 6 Limitatur tertio in cognitione causarum Vicario Episcopi delegatarum, quas Vicarius Capitularis exequi non potest, vt post Archidiaconum in tractat. de heretic. trad. Feder. de Senf. conf. 20. ante n. 1. versic. suo iure agitur, & conf. 130. in fin. Abb. in d. cap. cum olim num. 2.
- 7 Cuius limitationis ratio est, quia Vicarius Capitularis non succedit in iurisdictione delegata Episcopo Ioan. And. quem communiter sequuntur DD. in d. cap. ad abolendam Geminian. & Franch. in citat. cap. vnic. de maiorit. & obed. lib. 6. Pauin. in tract. de protestat. cap. sede vac. part. 1. quæst. 10. Bellam. de Aloyf. Ricc. Prax. Pars I.

cif. 166. idem Feder. de Sen. conf. 30. Innoc. & Host. in d. cap. ad abolendam.

- 8 Limitatur quartò in literis dimissorijs, quas licet de iure communi concedere posset, d. cap. cum nullus §. Episcopo de temp. ordin. in 6. fuit tamen per Concil. Trid. illi per annum sublata sub pœna suspensionis, & Capitulo sub pœna interdicti, cap. 10. sess. 7. & cap. 10. sessio 23. de reform.
 - 9 Limitatur quintò in collatione beneficiorum, quæ conferre non potest, Abb. in d. cap. cum olim num. 2. cod. tit. quia illorum dispositio est Episcopo reseruata, cap. vnic. §. cum verò ne sede vacante in 6. & hodie Sedi Apostolicæ vique ad diem pacificæ possessionis Episcopatus est reseruata per regulas Clementis Papæ VIII. reg. 2.
- Ad extremum notandum, quòd Vicarius Capitularis Sede vacante à Capitulo deputatus, non potest absoluerè eum, qui haberet à Papa, vt ab Episcopo, vel Vicario absolueretur; non enim videtur appellatione Vicarij comprehendi Vicarius Capitularis in tali casu, vt testatur Galatus in sua Margarita casuum conficiet. verb. Vicarius.

RESOLVT. DXII.

De modo eligendi Vicarium, à Capitulo.

- 1 *Prescribitur tempus Capitulo Sede vacante ad eligendum Vicarium Capitularem.*
 - 2 *Vicarius debet esse Doctor, vel Licentiatus. Amplia in Archidiacono, num. 3.*
 - 1 **E**X dispositione Sac. Conc. Trident. sess. 24. cap. 16. tenetur Capitulum, sede vacante, infra octo dies post mortem Episcopi eligere, seu constituere Vicarium, vel constitutum confirmare, alias deputatio illius deuoluitur ad Metropolitanum, & si ecclesià ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, & propinquior in exempta Vicarium idoneum constituere potest, vt voluit quoque Franc. Leo in suo thef. fori ecclesiæ, cap. 10. n. 7. parte 1. Quarant. in sum. Bullar. in verb. Capitulum Sede vacante. n. 1. Emanuel. Sa in aphorism. Confess. verb. Vicarius n. 3. Galet. in sua margar. casuum conficiet. eodem verb. Vicar. fede vac. num. 5.
 - 2 Et secundum idem Concil. loco cit. debet constitui Doctor, vel Licentiatus in iure Canonico, vel alias quantum fieri poterit idoneus; ita Nauarr. in cons. 2. de off. vicar. quem refert Sayr. in dec. 2. cod. tit. & Henriquez consil. 90.
 - 3 Quemadmodum etiam promouendus ad Archidiaconatum, debet etiam esse Doctor, vel Licentiatus in Theologia, seu iure Canonico, Concil. eadem sess. cap. 12. de Archidiaconatu tamen, qui non habet actum annexam iurisdictionem aliquam, legitur huiusmodi Sac. Congregationis rescriptum.
- An Archidiaconus, qui verè cura animarum, & omni prorsus iurisdictione caret, comprehendatur decreto Concil. sess. 24. cap. 12. quoad qualitatem Doctoratus seu licentiæ in eo requisitam, Congregatio censuit non comprehendere.*
- Quemadmodum Theologale, Penitentiale, Scholasticum obtinens, requiritur quoque vt sit Doctor, siue Licentiatus. Concil. Trident. ead. sess. capitul. 8. & sess. 5. cap. 1. de reform. Quinimo idem Conc. sess. 24. cap. 12. cit. monet, vt vbi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & vel saltem dimidia pars Canonice in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, non nisi Doctoribus, seu Licentiatis in Theologia, seu iure Canonico conferatur, de quo late Gare. de benef. par. 7. cap. 7. à num. 31.

RESOLVT. DVIII.

An necesse fit Capitulo Sede vacante constituere Vicarium.

- 1 *Capitulo Sede vacante, quod non fit necesse constituere Vicarium probatur ex tribus, de quibus n. 2. 3. & 4.*
- 5 *Contrarium seruatur in praxi.*

1 **V**idebatur, quod non, ex pluribus.

2 Primò, quia mortuo Episcopo Capitulum in spirituali, & temporali iurisdictione succedit, c. si Episcopus, cap. fin. de suppl. neglig. praelat. in 6. cap. vnico, de maior. & obed. in 6. & Graff. decif. aur. c. 15. part. 1. lib. 4. n. 77. & de iure communi non tenetur Capitulum constituere Vicarium, Sede vacante, sed per se posset iurisdictionem exercere, Fel. in d. c. cum olim de maior. & obed. n. 4.

3 Secundò, quia si Episcopus regulariter non potest cogi ad constituendum Vicarium, secundum dec. Mo. hed. 3. de officio vicar. Put. decif. 45. lib. 2. Rota diuers. in decif. 222. p. 2. Iaffredus decif. 33. igitur, & Capitulum, Sede Vacante, quod succedit in omnibus, & ipsum Episcopum repræsentat, cap. is qui cum alijs de maior. & obedient.

4 Tertio, quia si Capitulum potest administrare per vnum ex Canonicis per eum electum, igitur, & totum Capitulum potest administrare, ex regula iuris, quod ubi plura consilia, ibi salus, cap. fin. de const.

5 Cæterum præfatis minimè refragantibus, contrarium est hodie in praxi tenendum, vt necesse fit Capitulo constituere Vicarium infra octo dies ex dispositione Concil. Tridentin. sess. 24. cap. 16. de reformat. & iure optimo sancitum fuit, secundum Addit. ad sum. Bullar. in verb. Capitulum. Sede vac. verf. verum, quia. Primò, propter difficultatem congregandi totum Capitulum, præsertim in his, quæ celeritatem desiderarent. Secundò, ob contradictionem, ac discordiam, quæ oriri posset inter singulos de Canonicis, commodius, & expediens visum fuit, vt hanc iurisdictionem, quæ penes ipsum Capitulum residet, vni committat, vnumque ad illam exercendam deputet.

RESOLVT. DIX.

An Vicarius Capituli Sede vacante præcedat Canonicos.

- 1 *Vicarius Capitularis canonicus, quod debeat præcedere alios canonicos probatur ex tribus medijs, de quibus n. 2. 3. & 4.*
- 5 *Contrarium est decisum, & seruatur in praxi.*
- 6 *Redditur ratio decisionis, & corroboratur ex nonnullis, num. 8.*
- 7 *Episcopus canonicus debet sedere in loco canonicorum in actibus capitularibus.*
- 9 *Datur intellectus ad cap. statutum, de maior. & obed.*

1 **L**oquor quando Vicarius capituli eligitur vnus ex canonicis, qui interuenit in choro cum canonicali apparatu, vt lucretur distributiones, an debeat sedere primus inter alios canonicos, & videbatur affirmandum ex pluribus.

2 Tum primò, quia quemadmodum Vicarius Episcopi debet eodem modo honorari prout Episcopus, cum idem sit auditorium vtriusque c. 2. de consuetudine, cap. Romana de appell. in 6. Card. in cap. quoniam Abbas in fine opposit. 12. de officio delegat. igitur, & Vicarius Capituli.

3 Tum secundò, quia Vicarius capituli totum capitulum repræsentat, & consequenter ratione totalis re-

præsentationis debet singulis præcedere, quamuis essent antiquiores, ex regula iuris, quod subrogatus est honorandus sicut is, in cuius locum subrogatur, Felin. in cap. cum olim, il secondo, num. 1. de maior. & obed. Decius in cap. sane, il secondo, col. 1. in princ. de off. delegat. Purpurat. in l. 1. num. 631. verf. non tamen, videtur, ff. de off. eius, Card. in clement. 1. num. 2. col. 2. oppos. 6. de off. Vic. & idem honor debetur subrogato sicut principali in actibus, in quibus illum repræsentat, sicut in alijs, Gabr. de reg. iur. concl. 2. num. 45. verf. secundo limita, Barbat. in cit. cap. sane de off. deleg. licet hoc cesset, quando honore est debitum tantummodo illi personæ, Nauar. in conf. 8. de maiortate, & obed. ubi procurator Abbatis non habet eundem locum, quem haberet principalis, Gonzal. de alternatiu. gl. 5. §. 9. n. 105.

4 Idem dicimus, quod delegatus ab Episcopo ad aliquem actum, puta celebrandi Synodum, vel quid simile, omnibus debet præferri, etiam in sedendo, quia in illo actu specialiter Episcopum repræsentat, c. præcipimus 93. dist. Rom. sing. 340. vti in Inquisitore, qui concurrens cum Episcopo in negotijs Fidei, illi præfertur, Eimeric. in direct. 3. p. quæst. 50. n. 3. Carrer. in praxi titul. de hæret. num. 7. Penia in direct. comment. 95. numer. 4. & de veriori opinione quicquid alij contradicant Vascon. lib. 1. diuersi iuris arg. cap. 1. num. 1.

5 Cæterum præfatis minimè refragantibus, contrarium est in praxi tenendum, quæ opinio fundatur præsertim in declaratione Sacr. Congregationis Rituum, in qua cum fuisset dubitatum, an Canonicus Vicarius Capituli deberet præcedere Canonicos, fuit resolutum negativè.

6 Cuius decif. ratio, qua in Capitulo non consideratur, vt Vicarius, sed vt Canonicus, neque enim est dignitas pertinet ad Capitulum, & consequenter non debet causare mutationem loci, Fel. in c. ex literis, in 1. not. ad med. de probat. post Roman. in l. si verò §. de viro, ff. sol. matrim. Consentit Addit. ad sum. Bullar. in verb. Capitulum Sede vac. n. 8.

7 Vnde Episcopus Canonicus debet sedere in loco Canonicorum, quando sumus in actibus Capitularibus, habebit tamen primum locum post Decanum, seu Præsidem Abb. in c. postulat. num. 13. de concessionibus præb. debet enim magis honorari propter suam dignitatem, quæ est inseparabilis à personâ, l. 1. c. de Consulibus lib. 1. Boer. de auctoritate Magni Consilij n. 65. Purpur. in l. 1. n. 19. ff. de offic. eius Anna conf. 122. num. 22. volum. 2. & ita seruari dicit de Franch. in decif. 138. col. 2. Mandos. conf. 99. num. 13. Menoch. in conf. 90. n. 75. vol. 10. & fuit per Rotam resolutum in vna Meluiten. præeminentiarum 27. Februar. 1548. coram Card. de Sancta Cruce.

8 Et tandem, quod præfatus Vicarius Canonicus debeat sedere in loco proprio sui Canonicatus, antiquiores non præcedendo, voluerunt Gemin. num. 6. Franch. n. 4. Butr. num. 7. in cap. a collatione de appellat. in 6. Menoch. de arbit. iud. lib. 2. centur. 1. cal. 68. n. 23. & quod non debet attendi illa qualitas dignitatis Vicariatus, Frezz. de subfeudis lib. 1. cap. incipit. Alia etiam fuit quæstio n. 7. Nauarr. conf. 2. de off. Vicar. & Sayr. in decif. 2. eod. tit. & ita quoque fuit per Rot. resolutum in vna Lucana beneficij 18. Decembr. 1579. coram Serahino.

9 Non obstat, quod maior dignitas debet præcedere, cap. statutum, de maiorit. & obedient. quia intelligitur quando dignitas est ordinata ad illum actum, pro quo tractabatur de præcedendo, Menoch. in conf. 51. n. 43. vol. 1. Dec. in conf. 160.

RESOLVT. DX.

Potestas Vicarij Capitularis quando expirat .

- 1 Sedes Episcopalis dicitur vacare donec litera Apostolica sunt expedita, & praesentata Capitulo .
- 2 Respondetur contrarijs num. 3. & 4.

Regula iuris, quod cum quid est propter tale, consideratur illud, propter quod est Auth. multo magis, C. de sacros. eccles. l. eum qui ff. de auro. & arg. leg. quare cum Vicarius de quo verba facimus, potestatem habeat dependentem ab ipso capitulo, consequenter cessabit, cessante potestate capituli, Rebuff. in prax. tit. for. Vic. n. 20. Host. in cap. olim, il primo, de restit. ipso lat. Fel. notabiliter conf. 40. Vital. in clem. 1. num. 176. de haeret. Abb. in cap. qualiter notab. 1. de electione.

1 Vnde Sedes Episcopalis dicitur vacare, donec litera Apostolica Praelati, cuius Sedes vacabat, fuerint expedita, & praesentata capitulo, text. est in extrauaganti in iuncta de electio. Rebuff. in prax. tit. de sim. in resignatione n. 11. Henriquez conf. 29. num. 4. Bombin. conf. 93. n. 4. & secundum Gratianum lib. 1. disceptat. forens. cap. 27. non fuisset promotum ad aliam Ecclesiam, si litera non essent expedita, & secundum Addit. ad sum. Bullar. in verb. capitulum nu. 13. potest Vicarius Capitularis exercitium continuare, donec nouus Praelatus adeptus fuerit possessionem, allegat Panin. de pot. Cap. sede vac. quaestio. 10. n. 19.

2 Non obstat, quod de iure communi Sedes Episcopalis destinatur vacare per provisionem factam a Sede Apostolica, ita vt Praelatus statim acquirat iurisdictionis exercitium per dictam provisionem, ante quam sit capta possessio, ita vt sit etiam licita collatio beneficiorum, glossa communiter approbata in c. penultim. vers. collatio de praebend. in 6. Couar. var. resol. libro 3. cap. 16. num. 1. Abb. in cap. transmissam num. 2. & 3. de elect. vbi testatur etiam de communi Fel. in c. ne Dei, n. 2. vers. 4. de simon. Franch. in cap. eum, qui §. insuper num. 6. de praeb. in 6. Gemin. in cap. si electio num. 6. de elect. in 6. Sylua de benef. quaest. 40. part. 3. & Rot. diuers. dec. 182. num. 3. part. 2.

3 Quia respondetur, quod hodie non solum requiritur provisio, sed etiam expeditio literarum, & transportatio, ostensio, & praesentatio per d. extrauag. in iuncta de elect. & ita fuit dictum in dec. Rotae Rom. in vna Burgentin. canonicatus 3. Iunij 1583. coram Illustrissimo Lancellotto, vbi declaratur valida collatio facta per Capitulum, non vocato Episcopo iam promotum, non tamen praesentatis literis expeditionis, cum adhuc dicatur vacatio, quauis si non vacaret, opus esset Episcopum requirere pro huiusmodi collatione facienda.

4 Tandem non obstat, quod voluit Paris. de resignation. lib. 7. quaest. 23. vbi tenet cessare vacationem per provisionem antequam capiatur possessio, prout testatur ita fuisse resolutum per Rot. Rom. in vna Burgen. Canonicatus 23. Ianuarij 1583. coram Gysio, quia a dicta decisione fuit recessum 3. Iunij eiusdem anni 1583. in eadem causa, quemadmodum etiam notat Gonzalez ad regulam 8. Cancellariae gloss. 15. §. 2. n. 88.

Ex quibus omnibus, Gonzalez loco cit. refert, fuisse conclusum validam fuisse quandam collationem Canonici in mense Ordinario vacantis, factam a Capitulo Burgen. spreto Episcopo iam promotum, & habente expeditas literas suae provisionis, qui tamen nondum illas ostenderat, nec praesentauerat, quamuis alias D. Episcopus simultaneam haberet collationem cum Capitulo, quia cum adhuc duraret vacatio dictae ecclesiae, potuit collatio fieri a solo capitulo sine ulla citatione, requisitione, aut interventione Episcopi promotori, iuxta text. in cap. 1. ne Sede vac. lib. 6.

Aloys. Ricc. Prax. Pars I.

Item secundum eundem loc. cit. habetur similis casus de provisione vnius Canonici Cordub. a solo capitulo, facta Sede vacante post literarum expeditionem, ante tamen praesentationem illarum, de cuius praesentationis viribus fuit consultus, ac respondit, valida esse, ex supradictis, & consequenter esse nullam, secundum provisionem ad fauorem diuersae personae postmodum factam de eodem Canonatu insimul ab Episcopo, & Capitulo credente primam collationem nullam per id, quod scripserat Paris. vbi supra.

RESOLVT. DXI.

An Vicarius Capituli possit substituere Vicarium .

- 1 Vicariatus Capituli potest substituere, probatur n. 2. & 3.
- 4 Distinguitur conclusio num. 5. & 6.

1 **V**idetur prima facie negandum ex duobus. Primo, quia facultas substituendi nemini in dubio concessa praesumitur, arg. text. in c. 1. de procurat. in 6. Bald. conf. 123. vol. 1. Artham. conf. 39. Thoming. conf. 60. & seq. Henriquez conf. 4. n. 5. & 6.

2 Secundo, quia text. in cap. clericos de offic. Vicar. disponit, quod Vicarius non potest substituere Vicarium, vnde in c. extirpanda §. quia verum de praebend. disponitur, quod Praelati ecclesiarum, in quibus curam animarum habent, vel aliam dignitatem, in propria persona deferuire debent ecclesiae, & non substituere sibi Vicarium, & ita etiam tenet Ruin. confil. 39. vol. 4. n. 1. Roland. conf. 280. vol. 2.

3 Caterum praefatis minimè refragantibus, in hoc articulo distinguendum est, quod aut habet in mandato substituendi facultatem, aut non.

4 Primo casu virtute praefata facultatis potest substituere, secundum Rebuff. in praxi tit. forma Vicariatus, nu. 79. Rota dec. 14. de off. Vic. in nouis, Put. dec. 487. lib. 2. Seraphinus dec. 1033. part. 2. Rota diuers. decil. 159. libro 3. & fuit dictum in eadem Rot. Romana in vna Oriolen. beneficiorum, 9. Iunij 1593. coram Illustrissimo Seraphino.

5 Secundo casu, cum substituendi facultate careat, non est dubitandum quin substituere non possit, secundum Paris. in conf. 80. n. 15. vol. 4. Put. dec. 168. lib. 1. & Seraphin. loc. cit. & in supradictis casibus non conceditur praefata facultas, nisi ad modicum tempus, & ex magna causa, & non nimis frequenter, secundum Hostiens. in d. c. clericos, de offic. Vicar. Zabarell. in clementin. vnic. quaest. 19. eodem titul. Sbrozz. de Vicar. Episcopi lib. 2. quaest. 66. Pauin. par. 2. quaest. 10. Seraph. cit. decil.

RESOLVT. DXII.

An Capitulum constituens secundum Vicarium, censetur primum reuocare .

- 1 Capitulum substituendo secundum Vicarium, non videtur a primo recessisse .
- 2 Contrarium est verum .
- 3 Reddatur ratio conclusionis: limitatur tamen, & declaratur num. 4. & 5.

1 **V**idetur, quod non censetur a primo recessisse, ex regula iuris, quod in dubio non praesumitur voluntatis mutatio, l. eum, qui ff. de probationib. Bal. cōf. 29. num. 3. & in confil. 5. nu. 5. & seq. vol. 1. Alex. confil. 122. vol. 2. Bulcull. conf. 91. num. 12.

2 Caterum contrarium est habendum in praxi, & ita tenuit Rot. Romana in vna Oriolen. beneficiorum 21. Maij 1593. coram Seraphino, vt patet in eius dec. 1026. part. 2. & dec. 1033. ead. part. 2. & ita quoque procedit in

V 3 con-

constitutione primi procuratoris, qui reuocatus censetur per commissionem factam secundo, leg. si quis §. fin. ff. de procuratoribus, latè Iason. in l. pacta nouissima, in 2. col. in princ. C. de pact. Butr. & reliqui communiter in c. si duobus eod. tit. de procur. in 6. Azeued. in l. 24. tit. 5. partita 3. Gonzalez glos. §. 3. n. 63. & refert iudicatum Lanfranch. Balb. in dec. 29. prout pariter decisum in Rota scribit Verall. in dec. 333. part. 2.

3 Cuius conclusionis ratio reddi poterit, ex regula iuris prioribus derogari per posteriora, c. 1. de constitutionibus in 6. & latissime Iason & reliqui in cit. l. pacta nouissima, C. de pact. & in l. si in legatis, §. fin. ff. de l. 1. Suprapositam principalem conclusionem limita, ac declara dupliciter.

4 Primo, quādo prima nominatio, seu constitutio Vicarij esset specialis, & secunda generalis, vt decisū refert Card. Put. in dec. 167. lib. 3. Fabius in dec. 222. Ant. Faber in dec. 3. C. de procurat. & Gonzalez loc. cit.

5 Secundo, limita, quando constat, & euidenter apparet de contraria voluntate constituentis, Gemin. in c. licet de off. Vicar. in 6. Rebuff. de forma Vicariar. num. 205. DD. communiter in cap. 1. eod. titul. in 6. Card. Put. in dec. 168. lib. 1. & Seraph. cit. de cisl.

RESOLVT. DXII.

An per mortem Vicarij Capitularis substituentis, expiret potestas Vicarij substituti.

1 Per mortē Vicarij substituentis expirat potestas substituti.

1 **A**rchidiac. in c. quamuis de off. deleg. in 6. quem refert Cappell. Tholos. in dec. 369. tenuit, quod per mortem Vicarij substituentis expiret potestas substituti.

Cuius opinio corroboratur à simili, de eo, quod dicitur de mandato procuratoris, quod mandantis morte finitur. l. mandatum, cum similibus C. mand. quemadmodum etiam per mortem delegantis expirat delegatio, capit. licet, cap. gratum, & capit. relatum de officio deleg.

Verum applicando terminū mandati procuratoris potestati traditū à Capitulo eius Vicario, dico, quod si Vicarius nullam habuisset substituendi facultatem, non posset substituere: tamen si habuisset, & substituisset, tunc per mortem eius nō extinguitur potestas substituti, & ratio est, quia huiusmodi substitutio censetur facta ab ipso Capitulo, ministerio tamen substituentis: & ita fuisse in Rota resolutum patet in dec. 218. & facit tex. in l. item eorum §. decuriones ff. quod cuiusque vniuersit. nom. arg. capit. mulieres de sent. excomm. & substitutus Vicarij habentis potestatem substituendi, non capit auctoritatem à Vicario, sed ab Episcopo, Sbroz. in tractat. de Vicar. Episcopi lib. 2. q. 92. n. 3.

RESOLVT. DXIV.

An Vicarius Capitularis teneatur dare sindicatum.

1 Vicarius Capitularis, quod teneatur stare syndicatui, probatur tribus rationibus, de quibus num. 2. 3. & 4.

1 **R**atio dubitandi pro opinione affirmatiua est multiplex.

2 Prima quia regula iuris est, quemlibet aliena negotia gerentem teneri reddere suæ administrationis rationem, vt probat tex. in l. vnic. & latè Bald. in l. fin. C. de negot. gestis, & in consil. 9. n. 3. Alex. in consil. 17. vol. 1. quod procedit etiam in matre administrante negotia sui filij, l. oleo, vbi DD. communiter C. de vsur. Gratian. in dec. 180.

3 Secunda, quia text. in l. 1. C. vt omnes iudices, tam

ciues quam criminales, disposuit, quod omnes iudices, tam ciues, quam criminales post eorum administrationis tempus, per spatium 50. dierum debent ibidem permanere ad effectum reddendi sindicatum, & ita voluit quoque Iaffred. Balb. in decif. 391. & 474. quo loci limitat d. l. 1.

4 Tertiò, quia per Conc. Tridentin. sess. 24. de reformat. cap. 16. fuit sancitum, Vicarium Capituli Sede vacante, teneri stare syndicatui, & consequenter reddere rationē administrationis nouo Episcopo, vt patet his verbis. Episcopus verò ad eandem ecclesiā vacantem promotus ex ijs, quæ ad eum spectant, ab eodem Vicario, & alijs quibuscunque Officialibus, & administratoribus, qui Sede vacante fuerunt à Capitulo, vel ab alijs in eius locum constituti, etiam si fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis administrationis, aut cuiuscunque eorum muneris, possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint, etiam si prædicti Officiales, redditus rationibus, à Capitulo vel deputatis ab eodem absolutionem, aut liberationem, obtinuerint, eidem quoque Episcopo teneatur Capituli de scripturis ad Ecclesiā pertinentibus, si quæ ad Capitulum peruenerint, rationem reddere, sed quid in Vicario Episcopi vide Addit. ad sum. bullar. in ver. capitulum sede vac. n. 14. Prax. Archiep. cap. 71.

RESOLVT. DXV.

An Vicarius Capitularis possit ad libitum eiusdem Capituli reuocari.

1 Vicarius Capitularis non potest ad libitum Capituli reuocari absque legitimis causis, de quibus num. 2. & 3.

4 Contrarium seruatur in praxi.

1 **I**n facti contingentia respōdi negatiuè, & ratio est, quia reuocare aliquem ab officio est maxima pena, l. 2. vbi latè Ias. ff. de offic. procur. Cæsar. & grauiorem esse primi generis penarum voluerunt Bal. in consil. 339. vol. 2. Burl. in consil. 17. n. 3. & in consil. 24. n. 6. & seq. vol. 1. Beret. consil. 31. n. 4. Alciat. consil. 99. n. 5. & pena priuationis non infligitur, præterquam in casibus à iure expressis, glos. not. & communiter recepta in cap. fin. de iure patronat. Alex. in l. fin. in fine ff. de in ius voc. & in consil. 16. vol. 1. Parif. consil. 104. n. 8. vol. 4. Castad. in dec. 5. n. 3. super regulis, Seraphin. in decif. 1536. & fuit in Rota resolutum in vna Romana Casaliū de Maximis, 20. Februarij 1576. coram eodem, vt patet in eius dec. 286.

Supradictis accedat, quod Vicarius constitui solet ad beneplacitum, & consequenter censetur perpetuus ad tex. in l. iuris peritus, & quod ibi notatur ff. de excusat. tutor. Bartolus in l. qui centesimis in 1. colum. in princ. ff. de verborum obligation. vnde non potest reuocari absque causa, latè Capyc. in dec. 116. & 136. & Mastrill. in decifio. Rotæ Siciliae 188. & hoc esse generale, vt absque causa reuocari non possit, tenuit Panormit. communiter receptus in c. 1. de clerico agitante. Fel. in c. venerabilis, n. 3. de exceptionibus, & in consil. 17. num. 2. Menoch. in consil. 16. num. 3. & seq. volum. 1. licet limitari in Papa testatur Seraphin. in decif. 254.

2 Et inter legitimas causas, secundum Addit. ad sum. Bullar. loco superius cit. dubio 3. connumerantur, prima, quando appareret insufficiens in exercitio illius officij allegat text. in capit. quamuis triste 7. quæst. 1. Boer. in decif. 129. quibus addo Bartol. in consil. 122. vol. 2. Gallin. consil. 193. n. 3. Bomin. consil. 29. n. 4. Menoch. in addit. ad lib. 1. de arbitr. iud. q. 55. n. 29.

3 Secunda causa est, quando in officio Vicariatus esset negligens, argum. text. in l. mancipia. C. de seruus fugit. l. si.

l. si quos, Cod. de officio Praefecti Prator. glos. communiter recepta in cap. grandi de supplen. neglig. Praetorum lib. 6. Guid. Pap. in dec. 281. & quanta esse debet praefata negligentia, & quomodo erit probanda, fuit in Rota resolutum in vna Calaguritana iuris ingrediendi 27. Februarij 1580. coram Seraphino.

- 4 Verum quid sit ex supradictis, contrarium est tenendum in praxi, ut scilicet possit Vicarius Capitularis ad libitum Capituli amoveri, tenetur tamen Capitulum alium Vicarium intra octo dies constituere, alias ius deputandi ad Metropolitanum deuoluitur, & si ipsa fuerit metropolitana, ad antiquiorem Episcopum deuoluitur, ut declarasse Sac. Congreg. Concilij testatur Galet. in sua margarita casuum conficiet. verbo Vicarius nu. 3. Aduerte tamen, quod Sac. Congreg. Episcoporum, & Regularium fertur contrarium rescrisisse.

Notabilia in materia Vicarij constituti à Capitulo Sede vacante.

Primo, pendente termino octo dierum, infra quem debet eligi Vicarius à Capitulo, Sede vacante, totum Capitulum administrare debet. Addit. ad sum. Bull. in verb. Capitulum.

Secundò, quando adest discrepantia inter Canonicos in electione Vicarij, & plures ad hoc officium assumerentur, tunc magis idoneus, & habens qualitates Concilij remanere debet, ceteris remotis, ut declarauit Sacra Congregatio. Tertiò, quando allegatur ex aliqua causa suspectus Vicarius à Capitulo deputatus, tunc recurrendum est ad Capitulum, ipsumque potest eligere arbitros ad cognoscendum causas de suspicionum, quae praeposuntur, eo scilicet modo, quo Episcopus potuisset, & ita Sacra Congregatio censuit, quod si causa suspicionis militauerint in eo casu, arbitror posse Capitulum illas causas à Vicario auferre, & alteri committere.

- 4 Capitulum non tenetur de necessitate eligere personam de gremio ipsius Capituli, bene verum, quod si adest idoneus, ceteris paribus, esset praefendus, ex declaratione Sacrae Congregationis, quae etiam voluit irritam esse electionem Vicarij non Doctoris, quando haberi potest Doctor. Item, quod si Episcopus demorsus reliquerit Vicarium non Doctorem, Capitulum non debet illum confirmare, sed alium, qui sit Doctor eligere: Et si in Capitulo nullus ex Canonicis adest Doctor, & fieret electio in Vicarium vnus ex ipsis, simul eidem potest deputari Consultor, ex constitutione Leonis X. incip. Regimini vniuersalis Ecclesiae, fol. 188. in Bull. vbi inter alia est dispositum, quod iudices à Sede Apostolica deputati si in altero iurium graduati non fuerint, assessorem partibus non suspectum, ab ipsis partibus, vel earum altera requisiti, assumere, & secundum eius relationem iudicare teneantur.

Finis tituli Praxis Vicariatus Cap. Sede vacante.

PRAXIS PAROCHORVM.

RESOLVT. DXVI.

Presbyter ministrans Sacramenta pro Parocho carcero consequtur emolumenta ipsius Parochi, & licita erit ei retentio eleemosynarum si bi factarum.

- 1 Presbyter qui administravit Sacramenta pro Parocho carcero, pro eo tempore debet emolumentum retine-

re, pro quo obsequium suum commodauit, & num. 2.

- 3 Respondetur obiectioni, quae se habet quoad nemo est priuandus redditibus sui beneficij.

- 4 Infirmas non est priuilegiata quoad salarii consequutionem, quando illud est debitum alicui ratione suae personae.

IN casu mihi proposito respondi affirmatiue ex ratione naturali, de qua per Aristot. lib. 1. Ethic. Iustum est, ut illi consequantur praemium, qui pro tempore suum commodasse reperiuntur obsequium, ut ex Gregorio Papa legitur in can. charitate 12. q. 2. quod & in indiuiduo probari vidimus ex Sacrosancta traditione Apostoli D. Pauli ad Corinthios Epist. 1. c. 9. ibi, nescitis, quoniam, qui in Sacrario operantur, quae de Sacrario sunt edunt, & qui Altari deseruiunt de Altari participant.

- 2 Ad idem facit dispositio cap. de Receptoribus, extra de clerico agrotan. vel debilitato, vbi colligitur ad litteram, quod quando Receptor est infirmus, licet excusetur ab eo munere personali, quod corpore implendum est, iuxta l. 1. & ibi glos. C. qui morbo. se excus. lib. 10. Attamen ei dandus est coadiutor, qui curam animarum habeat, qui proinde de facultatibus Ecclesiae prouisionem debet vnde viuatur, quod etiam probat Abb. ibi num. 5.

- 3 Nec obstat, si dicatur infirmum non esse priuandum redditibus sui beneficij, iuxta doctrinam c. 1. de cleric. agrot. vel debilitato, & c. vnico, §. qui vero, de cleric. non resid. in 6. quia clericus infirmus intelligitur quodammodo Ecclesiae inferuire, ut doctè non minime subtiliter monet, & probat Moneta in tractatu de distributionibus quotid. p. 2. q. 6.

Quia multiplice responsione tollitur obiectio: praefertim, quia supponitur in facto, quod ille Receptor non sit titularis, sed mercenarius conductus, scilicet per modum prouisionis in Rectorem, quare potest dici, quod sicuti casus contingens in personam illius, qui locauit operas suas, liberat conductorem à praestatione mercedis, l. si vno, §. item cum à quodam. ff. locati, & conducti. ita merces debita pro operibus praestitis operarium sequi debet.

- 4 Hinc ad confirmationem distinctionis, bene dicimus, quod infirmas non est priuilegiata quoad salarii consequutionem, quando illud est debitum alicui ratione personae suae dumtaxat, licet secus quando datur etiam contemplatione aliorum, ut quando datur clericis, seu Canonicis collegiatis, & in istis terminis loquuntur iura in contrarium allegata, videlicet cap. vnico, §. qui vero de cleric. non resident. lib. 6. c. 1. de cleric. agrot. vel debilitat.

RESOLVT. DXVII.

An Parochus, qui fecit fidem se solemnizasse matrimonium inter quasdam personas, referendo se ad librum matrimoniorum, si post aliquod temporis spatium fecerit aliam fidem, se perquisito libro matrimoniorum, non reperire solemnizationem praedictam sit puniendus de falso?

- 1 Parochus qui fecit fidem de solemnizatione matrimonij, si postea matrimonium illud non reperiatur solemnizatum, non est de falso puniendus.
- 2 Contrarium fuit decisum, quod scilicet sit indiciatus de crimine falsi.
- 3 Respondetur contrarijs.

Capto, & carcero supradicto Parocho in Cur. Archiepiscop. pro causa, de qua supra in ritual. & elapso